

INTERPELLATION 1/2009 rd

Regeringens ställningstagande till högre pensionsålder och lägre pensioner

Till riksdagen

Ända sedan slutet på 1990-talet har pensionspolitiken i vårt land varit inriktad på att skjuta fram pensionsavgångarna med två, tre år på sikt. Under den förra regeringen, närmare sagt 2005, infördes en pensionsreform som tog sikte på att folk ska arbeta kvar längre. Den allmänna gränsen för ålderspension sänktes till 63 år, men man ska kunna stanna kvar i arbetslivet till 68. En motor för att fortsätta arbeta är att pensionen stiger snabbare mellan 63 och 68 år.

Uppföljningen har visat att reformen har haft önskad effekt. Förvärvsarbetande pensionerar sig nämligen senare redan nu och pensionsavgångarna kommer att skjutas fram med två till tre år med den rådande takten.

Den 24 februari 2009 meddelade statsminister Matti Vanhanens andra regering att den gradvis kommer att höja den nedre gränsen för flexibel pensionsålder med två år under en övergångsperiod på tolv år från och med 2011. Regeringen fattade beslutet utan att höra vare sig arbetsmarknadsorganisationerna eller andra experter.

Beslutet innebär samtidigt att pensionerna sjunker. Pensionerna kommer sannolikt att intjänas långsammare och i slutändan bli mindre om den nedre gränsen för den nuvarande flexibla pensionsåldern för ålderspension mellan 63 och 68 år höjs till 65 år och den övre gränsen kanske sätts vid 70 år. Därmed försämrar reformen ålderspensionerna.

Regeringen vill alltså "ta till käppen" för att nå sitt mål att förlänga den förvärvsaktiva tiden.

Den långa övergångsperioden leder till att de yngre generationerna (personer födda 1959 och senare) får ålderspension tidigast när de är 65 år, medan de som är äldre kan pensionera sig tidigare. Det är regeringens förslag, trots att vi vet de yngre generationerna i vilket fall som helst måste betala högre pensionspremier.

Pensionerna är en del av lönen som realiseras först i framtiden. I praktiken skär regeringen alltså i lönerna.

Människor är beredda att jobba kvar längre när arbetsmiljön och ledarskapet värdesätter äldre arbetstagare. Men regeringens förslag till större satsningar på bättre arbetsmiljö och bibehållen arbetsförmåga lyser med sin frånvaro. Regeringen tar inte hänsyn till att det finns skillnader i arbetsuppgifter och karriärer, belastningsfaktorer och människors fysiska och psykiska kapacitet i arbetslivet.

Vi i oppositionen anser det viktigast att i detta läge satsa på att utveckla det nyligen reviderade pensionssystemet. Samtidigt måste arbetsmiljön bli bättre och arbetslivet tillföras större flexibilitet för att allt fler ska stanna kvar längre i arbetslivet.

Regeringens pensionsförslag hjälper inte direkt upp det allt svårare ekonomiska läget. Regeringen passar på att försämra villkoren för arbetstagare och pensionärer och skyller på lågkonjunkturen.

Tidigare var det legio att arbetspensionsfrågor behandlades i samråd med arbetsmarknadsorganisationer och pensionsexperter. Det borgade för

en bra pensionspolitik i vårt land. Och experter behövs det utan tvivel för det handlar om vår ekonomiska trygghet på äldre dagar. Men det struntar regeringen fullkomligt i och höjer i stället ensidigt pensionsåldern utan några som helst förhandlingar med arbetsmarknadens organisationer. Inom privat sektor bekostas arbetspensionerna med arbetsgivaravgifter och arbetstagarpremier. Regeringen fattar således ett ensidigt beslut om ett system som staten inte alls finansierar. Bristen på konsekvens i förändringarna och de ständiga försämringarna i pensionssystemet särbehandlar arbetstagarna och ökar misstron mot systemet.

Med sitt förslag har regeringen skadat samhällsklimatet i vårt land. Det krävs ett förtroendefullt klimat i överläggningarna med arbetsmarknadsorganisationerna för att de arbetsmarknadslösningar som är nödvändiga just nu ska kunna nås.

Arbetsmarknadsfrågorna ska beredas i gott samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna, säger regeringen i sitt program. Det kräver också fördraget om Internationella arbetsorganisatio-

nen ILO som Finland var ett av de första länderna att ratificera.

Förtroendet för regeringen blir inte precis bättre av att arbetsmarknadsorganisationerna så sent som för ungefär en månad sedan kom överens om en inkomstpolitisk uppgörelse om sociala trygghetsfrågor på uppmaning av social- och hälsovårdsministern. Överenskommelsen gällde bland annat den nedre åldersgränsen för rätten till tilläggsdagpenning, höjd åldersgräns för deltidspension till 60 år och permanentning av systemet med alterneringsledighet. Nu är det oklart om överenskommelsen kan bli verklighet.

På grundval av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern:

Kommer regeringen att ta tillbaka sitt ensidiga beslut att höja åldersgränsen för ålderspension till 65 år eftersom beslutet skapar osäkerhet och undergräver förtroendet för samhället?

Helsingfors den 6 mars 2009

Jutta Urpilainen /sd
Tarja Filatov /sd
Marjaana Koskinen /sd
Päivi Lipponen /sd
Liisa Jaakonsaari /sd
Erkki Tuomioja /sd
Antti Kalliomäki /sd
Jouko Skinnari /sd
Matti Ahde /sd
Rakel Hiltunen /sd
Jacob Söderman /sd
Valto Koski /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Eero Heinäluoma /sd
Tuula Väättäin /sd
Sirpa Paatero /sd
Merja Kuusisto /sd
Maarit Feldt-Ranta /sd
Pia Viitanen /sd

Ilkka Kantola /sd
Sinikka Hurskainen /sd
Matti Saarinen /sd
Satu Taiveaho /sd
Katja Taimela /sd
Marko Asell /sd
Anneli Kiljunen /sd
Antti Vuolanne /sd
Reijo Kallio /sd
Heli Paasio /sd
Jukka Gustafsson /sd
Reijo Laitinen /sd
Susanna Huovinen /sd
Esa Lahtela /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Lauri Kähkönen /sd
Tommy Tabermann /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd

IP 1/2009 rd — Jutta Urpilainen /sd m.fl.

Pauliina Viitamies /sd
Annika Lapintie /vänt
Merja Kyllönen /vänt
Mikko Kuoppa /vänt
Minna Sirnö /vänt
Matti Kauppila /vänt
Erkki Virtanen /vänt
Paavo Arhinmäki /vänt
Veijo Puhjo /vänt
Pentti Tiusanen /vänt
Esko-Juhani Tennilä /vänt
Unto Valpas /vänt
Matti Kangas /vänt
Kari Uotila /vänt
Martti Korhonen /vänt

Jaakko Laakso /vänt
Jyrki Yrttiaho /vänt
Bjarne Kallis /kd
Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Päivi Räsänen /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Tarja Tallqvist /kd
Sari Palm /kd
Raimo Vistbacka /saf
Timo Soini /saf
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Pertti Virtanen /saf
Pentti Oinonen /saf